

AKKS MUSIK HELE LIVET

Webmagasin om AKKS' konference 29. september 2018 om forskning i amatørmusik

FIRE FORSKERE
FORTÆLLER

KOL-KORET SYNGER

INTERVIEW:
DERFOR ER JEG
IVRIG AMATØRMUSIKER

VOXPOPS: DET FIK JEG
UD AF KONFERENCEN

DEBAT & WORKSHOPS

AKKS -
AMATØRERNES
KUNST & KULTUR SAMRÅD

Forord

Dette webmagasin samler højdepunkterne fra forskningskonferencen "Musik hele livet?", der blev afholdt 29. september 2018 i Vartov i København, arrangeret af AKKS – Amatørernes Kunst & Kultur Samråd.

Konferencen tog afsæt i rapporten "Mod mere viden om amatørmusikken" af Sofie Holm Nielsen, der er en længe ventet oversigt over amatørmusikforskningen inden for især well-being og sundhed – og indeholdt udover oplæg af Sofie Holm Nielsen også perspektiverende oplæg fra forskere fra udlandet. Dagen var på den måde startskuddet til at realisere en mangeårig drøm i AKKS om at kunne arbejde mere vidensbaseret.

Det handler på den ene side om at få videnskabelig dokumentation til at overbevise politikere og offentlighed om det støtteværdige og betydningsfulde i amatørmusikken, hvis voksne deltagere udgør omkring 17 procent af den danske befolkning. På den anden side handler det ligeså meget om at få viden til at udvikle de frivillige amatørorganisationers og -foreningers tilbud og aktiviteter og for eksempel nå nye grupper i samfundet.

Tankevækkende nok er en af konklusionerne i "Mod mere viden om amatørmusikken", at der er overraskende meget forskning fra alle egne af verdenen om amatørmusik. Så meget at Sofie Holm Nielsen var nødt til at begrænse rapporten til well-being og sundhed - og vi kunne have brugt meget mere tid på konferencen!

Der er med andre ord meget viden fra forskere overalt i verden, som kan inddrages og udvikles i det daglige arbejde i amatørmusikken til glæde for alle. Nogen skal bare gøre det! Ud over at blive klogere på amatørmusikken var et af målene med konferencen derfor også at skabe et fagligt forum, hvor aktørerne omkring amatørmusikken og forskerne kunne mødes og skabe nye samarbejder.

En stor tak skal lyde til konferencens forskere, de engagerede deltagere og til KOL-Koret fra Greve for at vise os, hvad det hele handler om. Også stor tak til Projektstøtteudvalget for Musik under Statens Kunstfond samt Tuborg Fondet for økonomisk støtte til konferencen.

Susan Fazakerley, sekretariatsleder i AKKS.

INDHOLD

- 02:** Forord, indledning, indholdsfortegnelse
- 03:** Foreningen og amatørmusikken
- 04:** Ny rapport samler viden om amatørmusikken
- 06:** Musikken giver mening og håb
- 08:** Sundhed og musikkens vej ind i hjernen
- 10:** Amatørmusikken gavner lokalsamfundet
- 12:** Man skal kæmpe for det og øve sig - interview
- 13:** KOL-Koret på scenen
- 14:** Diskussion og debat i arbejdsgrupper
- 15:** Voxpops: Deltagere har ordet
- 17:** Om AKKS
- 18:** Tak til sponsorer

Forskningen og amatørmusikken

"Musik hele livet?" - AKKS' konference lørdag 29. september 2018.

Knap 50 deltagere fra hele landet indfandt sig i de grundtvigianske omgivelser i Vartov i det centrale København til AKKS forskningskonference. Dagens program blev indledt med "Sensommervise", der løftede sig smukt med klangen fra sangvante stemmer. Konferencen "Musik hele livet?" havde fokus på forskningen og musikkens rolle for den voksne amatør. Fire forskere var på programmet, heraf tre internationale navne.

Første oplægsholder var Sofie Holm Nielsen, der præsenterede sin nye rapport "Mod mere viden om amatørmusikken".

Næste oplægsholder var den norske professor Even Ruud, en absolut veteran i forskningen om musik og musikudøvelse set ud fra et psykologisk perspektiv.

Dernæst et livsbekræftende musikalsk indslag. Indmyldrede KOL-Koret fra Greve, et kor bestående af

mennesker med lungesygdommen KOL.

Formiddagens program sluttede med et levende indblik i amatørkulturen, da AKKS' sekretariatsleder Susan Fazakerley interviewede Morten Sverdrup, bratschist i Publikumsorkestret, og Carina Christiansen, sanger i koret Læderhalsene.

Efter frokosten var endnu en forskerkapacitet på podiet, nemlig den svenske professor Töres Theorell, der gav et indblik i musik, sundhed, hjerne og biologi.

Derefter fortalte professor Stephanie Pitts fra The University of Sheffield i England om ny forskning med fokus på amatørmusikkens rolle i lokalsamfundet. Spørgelysten var stor hele dagen igennem. Under næstsidsste programpunkt med tre workshopgrupper fik deltagerne rig mulighed for diskutere forskernes indlæg, ønsker om fremtidig forskning, musikpædagogik og andre relevante emner. Dagen blev rundet af med opsamling og debat i plenum og – naturligvis – en sang, "Du kom med alt det der var dig."

Ny rapport samler viden om amatørmusikken

Man får det bedre både personligt, socialt og helbredsmæssigt af at spille og synge. Forsker Sofie Holm Nielsen fremlagde rapporten "Mod mere viden om amatørmusikken" på AKKS' konference og fremhævede også, at det især er folk over 50 år og flest kvinder, der er med i amatørmusikkens rækker.

Sofie Holm Nielsen præsenterede rapporten på AKKS' konference.

Amatørmusikere oplever mange fordele ved at udfolde sig med musik og sang. Blandt andet en opløftet sindsstemning, glæde ved at mestre musikken, et øget selvværd og et musikalsk fællesskab, hvor man kan dele sin interesse og passion med andre. Mange giver udtryk for, at de med musikken får en indre ro, kontrol over vejrtrækning og afløb for følelser.

I rapporten "Mod mere viden om amatørmusikken", der giver et overblik over den eksisterende forskning indenfor primært well-being/velbefindende, er begrebet "health musicing" centralt. Og det blev også understreget, da Sofie Holm Nielsen præsenterede rapporten på AKKS' konference.

Musikken booster trivsel og velvære

"Begrebet beskriver den proces, hvor mennesker anvender musik til at fremme deres helbred og velvære. Musik har en iboende kraft og meningsfuldhed, der appellerer særligt til mennesket, og den skaber udvikling og danner relationer. Den enkeltes opfattelse af og oplevelser med musikken og det musikalske fællesskab er afgørende for at kunne forstå, hvorvidt og hvordan musikalsk udfoldelse har betydning for den enkeltes trivsel og velvære," siger Sofie Holm Nielsen.

Ifølge rapporten viser mange undersøgelser, at udøvere oplever en glæde og en rus ved at spille og synge, og at det har betydning for deres selvpfattelse og selvværd at dyrke deres musikalske

kompetencer. De oplever, at de bliver klogere på sig selv, bedre kan bearbejde følelser, og at deres kognitive evner forbedres. I de musikalske fællesskaber får amatørmusikerne et socialt netværk, de styrker identitet, selvopfattelse og selvtillid, og de oplever mening ved at være en del af noget større.

Køn og alder

Sofie Holm Nielsen fremlagde desuden to hovedtendenser i forskningen, nemlig betydningen af amatørmusikerens køn og alder. Blandt andet:

- Kvinderne er flest, og de er mest engagerede i de musikalske aktiviteter og i det tilknyttede foreningsliv
- Kvinderne oplever flere helbredsæssige fordele end mændene
- Der er flere mænd end kvinder, der spiller på instrumenter
- Der er flere kvinder end mænd, der synger i kor
- De fleste aktive amatørmusikere er 50 år eller derover og har udeboende børn

En udfordring for amatørmusikken

Med hensyn til køn viser forskningen ifølge Sofie Holm Nielsen, at kvinderne i højere grad ser den musikalske aktivitet som noget, de gør for sig selv og måske derfor vægter de personlige fordele højere. Hvorimod der er en tendens til, at mændene i højere grad er musikalsk aktive for at socialisere og derfor ikke har fokus på de individu-

elle fordele.

"Spørgsmålet om gennemsnitsalderen kan vise sig at blive en udfordring for amatørmusikken i et mere langsigtet perspektiv i forhold til at appellere bredt og tiltrække unge."

"I større studier, hvor det også handler om musikforbrug og det at lytte til musik, er de unge mere på banen. Men når vi ser på den aktive musikudøvelse, er der et hul, hvor de unge skulle have været. En mulig tolkning kunne være, at der er en slagside til den klassiske musik og det folkelige repertoire. En modreaktion til dette er eksempelvis den rytmiske kormusik, der appellerer til mange yngre og unge," pointerede Sofie Holm Nielsen, der også uddybede, at forskningen ikke fanger det unge rytmiske segment, og at amatørbegrebet mest fokuserer på det klassiske område.

Mere forskning på ønskelisten

Afslutningsvis talte Sofie Holm Nielsen om betydningen af den enkeltes socioøkonomiske ressourcer og den lige adgang til amatørmusikalske aktiviteter. Herunder betydningen af kulturelt tilhørsforhold og et fokus på at skabe inkluderende fællesskaber.

"I mine øjne er det interessant at se på, hvor bredt amatørmusikkens tilbud rammer forskellige samfundsgrupper og tager hensyn til økonomiske skel. Her mangler der viden," sagde Sofie Holm Nielsen, der savnede mere forskning med bredere fokus på forskellige målgrupper, helbredsfrøende mekanismer, børn og unges musik og kulturforståelse.

Om rapporten "Mod mere viden om amatørmusikken":

Rapport af Sofie Holm Nielsen, udkom i forbindelse med AKKS' forskningskonference 29. september 2018. Hovedtendenser er udledt på baggrund af den forskning, det har været muligt for forfatteren at gennemgå. Rapporten samler talmateriale, statistik med mere fra undersøgelser foretaget på europæisk niveau – for eksempel EUROBAROMETER-undersøgelsen "Cultural Access and Participation" fra 2013 – samt undersøgelser fra Australien, USA, Canada, Japan, England, Irland, Østrig, Belgien, Sverige og Danmark. Fra sidstnævnte blandt andet "Danskernes Kulturvaner fra 2012" og den nyligt udgivne "Music and Public Health – A Nordic Perspectiv" af Lars Ole Bonde og Töres Theorell.

[Rapporten kan downloades via AKKS' hjemmeside her](#)

Om Sofie Holm Nielsen:

Kandidat i Pædagogisk Psykologi fra Aarhus Universitet med speciale i børns sociale og musikalske udvikling samt bachelor i Musikvidenskab. Underviser på VIA pædagoguddannelsen i Randers. Har arbejdet som musikpædagog og korleder og med flere forskningsprojekter blandt andet om El Sistema.

Musikken giver håb og mening

Den norske professor og musikpsykolog Even Ruud forklarede i sit foredrag, hvordan aktiv musikudøvelse styrker helbred og selvfølelse, giver livshåb og skaber fællesskab.

Even Ruud er professor emeritus ved Universitetet i Oslo og ved Norges Musikkhøgskole

Oplæg på konferencen: Even Ruud, professor Emeritus ved Universitetet i Oslo og ved Norges Musikkhøgskole, har gennem mange års forskning beskæftiget sig med musik og musikudøvelse set ud fra et psykologisk perspektiv.

Han indledte med at tale om cykelruterne i København. Her har man skabt nye veje og nye muligheder, og på samme måder kan musikken skabe nye veje og muligheder for den enkelte, pointerede han. Musik kan åbne for refleksioner og følelser, og som illustration lod Ruud forsamlingen lytte et par minutter til Chopin – en komponist, han selv har haft megen glæde af.

At mestre og at leve

Even Ruud ridsede fire hovedområder op, hvor aktiv musikudøvelse kan bidrage til helbred og livskvalitet:

- Vitalitet og følelser
- Mestring og "empowerment"
- Fællesskab og samhørighed
- Mening og livshåb

Den enkeltes følelse

Even Ruud pegede på, at mange oplever, at det at synge i kor eller spille i et orkester har en positiv funktion. Ved at spille selv, kan musikken hjælpe med at sætte ord på følelser eller gennem

det at spille musik at udtrykke flere nuancer i følelseslivet.

Grundlæggende kan musik bruges som middel til at bruge og opbygge sin energi, at modvirke stress, at opdage og udforske sit følelsesliv og til at bearbejde sorg.

Musikken er en ressource

At spille musik, synge i kor eller i det hele taget at være aktiv musikudøver kan skabe "empowerment". Altså at man ved at mestre for eksempel et instrument og indgår i en musikalsk sammenhæng også i højere grad bliver i stand til at mestre sit liv. Man styrker sin selvfølelse, og musikken og den aktive musikudøvelse – samt skabelse af musik - bliver en ressource.

Et eksempel fra Even Ruud: En kvinde lærte sig at spille guitar og skrive tekst og musik, mens hun sad i fængsel. Efterfølgende kunne hun bruge musikken og det at spille sammen med andre i et rockband til at bekæmpe sin sociale angst.

Musik skaber fællesskab

"Musik er et vigtigt middel til at skabe fællesskab, sociale netværk og samhørighed. Ensomhed er en trussel mod vores sundhed, og kor, orkestre, bands kan skabe naturlige sociale mødepladser hvor mange oplever fællesskab og social støtte," forklarede Even Ruud.

Håb og spiritualitet

Når man spiller musik eller synger i kor, oplever mange, at der opstår øjeblikke af flow. Øjeblikke, hvor man bliver en del af noget større – en kollektiv energi, der udfolder sig, eller transcenderende oplevelser. Aktiv musikudøvelse kan give mennesker håb og mening.

Even Ruud fortalte om et musikprojekt i en palæstinensisk flygtningelejr i Libanon, hvor han fulgte et børne- og ungdomsorkester. Han interviewede deltagerne, der fortalte om, hvordan musikken gav dem et frirum, styrkede deres selvfølelse og identitet, skabte gode følelser af vitalitet og gav et håb for en usikker fremtid.

Om Even Ruud:

Even Ruud er professor emeritus ved Universitetet i Oslo og ved Norges Musikkhøgskole. Ruud er norsk musikkforsknings "grand old man", der i sit virke har bevæget sig inden for musikterapi, musikpædagogik og musikpsykologi samt musik og kulturforståelse. Han har blandt andet skrevet bogen "Musikk og Identitet".

Sundhed og musikkens vej ind i hjernen

Hvad sker der i hjernen og kroppen, når musik og menneske mødes? Professor Töres Theorell fra Stockholm fortalte om forskningen, og hvordan musik – både lytning og udøvelse – påvirker os.

forsøg har vist, at blodgennemstrømningen i blodårerne øges, når man lytter til "glad" musik, mens den svækkes, hvis man lytter til urolig musik

Professor emeritus Töres Theorell, Karolinska Institutet i Stockholm.

Oplæg på konferencen: Professor emeritus Töres Theorell, gav indblik i den forskning, der undersøger musikkens forunderlige fysiske påvirkning af mennesket. Både når vi synger og spiller, og når vi lytter. Mange af hans eksempler viste, hvordan man i forskningen har målt og konstateret konkrete udsving i menneskets hjerne og biologisk system, når musikken tager fat. En forskning, der så at sige måler musikkens følelsesmæssige påvirkning.

Græd som pisket

Töres Theorell brugte en oplevelse, han selv havde haft, til at illustrere, hvordan musik kan

finde vej ind i hjerne og krop og passere mentale bolværker. Han fortalte om sin far Hugo Theorell, professor i biokemi og Nobelprismodtager i 1955, der var en ivrig amatørviolinist. Der var især et stykke musik, hans far yndede at spille, og som han havde spillet mange gange.

"Da min far blev begravet, blev dette stykke musik spillet. Jeg, som ellers aldrig græder, brød ud i tårer. Jeg græd med hele kroppen, og det var en overvældende oplevelse for mig. Det var, som om han selv sad og spillede," fortalte Töres Theorell, der senere lærte sig at spille det omtalte stykke musik.

"Musik, som er koblet med en emotionel oplevelse, finder en anden vej ind i hjernen end det talte ord," pointerede han.

Musikken påvirker mave og blodomløb

Forsøg har vist, at musik helt konkret kan have indflydelse på både fordøjelse og blodomløb. Mere end de fleste forventelig forestiller sig, understregede Töres Theorell.

I et forsøg blev to frivillige personer udsat for følgende: Først 30 minutters hvile, derpå 30 minutters klassisk musik og så 30 minutters støj. Forskerne målte, hvordan mavesækken reagerede. Den klassiske musik stimulerede langsomme og koordinerede bevægelser i mavesækken. Hvorimod støjen gav urolige og flimrende bevægelser.

Et andet forsøg har vist, at blodgennemstrømningen i blodårerne øges, når man lytter til "glad" musik, mens den svækkes, hvis man lytter til urolig musik.

Hormoner på spil

Andre forsøg viser, at når mennesker synger sammen i kor eller går til sang, øges plasmakoncentrationen af hormonestoffet oxytocin. Der sker med andre ord en biologisk forandring, når man synger sammen med andre mennesker. Mere oxytocin i kroppen kan tolkes som flere positive følelser og øget lyst til socialt samvær og kontakt til andre mennesker.

21 korsangere var med i et forsøg, hvor de blev målt før og efter en halv times korprøve samt på et andet tidspunkt før og efter en halv times samtale med de samme mennesker som i koret. Sangerne

udtrykte flere positive følelser efter korprøven end efter samtalen, og forekomsten af oxytocin var højere efter korprøven end efter samtalen.

Sunde amatørmusikere

En dansk undersøgelse fra 1998 (Bonde og Ekholm) har set på sundheden for musikere – både professionelle og amatører. Her konkluderer forskerne blandt andet, at aktive professionelle musikere dør med rygsmerter, stress, søvnproblemer og tinnitus i højere grad end ikke-musikere. Mens både aktive og ikke-aktive amatørmusikere ryger og drikker mindre, spiser sundere og dyrker mere motion end ikke-musikere.

Dog, tilføjede Töres Theorell, har aktive amatørmusikere mere tinnitus og et større forbrug af cannabis. Den sidste oplysning fik smilet frem på konferencen. Undersøgelsen viste også, at ikke aktive amatørmusikere oplever flere nakkesmerter, træthed, søvnløshed og problemer med overvægt end ikke-musikere.

Om Töres Theorell:

Læge, professor emeritus ved Karolinska Institutet i Stockholm, rådgiver ved Stressforskningsinstitutet ved Stockholms Universitet. Har blandt andet udgivet "Psychological health effects of musical experiences" (Springer Brief Books 2014) og senest, sammen med den danske forsker Lars Ole Bonde, "Music and Public Health" (2018).

Amatørmusikken gavner lokalsamfundet

Når lokale kor, orkestre og bands øver og giver koncerter, har det en positiv indflydelse på lokalsamfundet, viser en videnskabelig britisk analyse. Økonomiske nedskæringer og faldende medlemstal er dog et problem for mange kor og orkestre.

Oplæg på konferencen: Stephanie Pitts, professor ved Department of Music, University of Sheffield i England, fortalte om et forskningsprojekt med fokus på amatørmusikkens betydning i lokalsamfundet.

Analysen "Making music, making communities: An exploratory study of the impact of amateur musical groups on their localities in the UK" er kommet til verden i samarbejde med organisationen Making Music, Storbritanniens nationale sammenslutning af frivillige musikalske grupper. Analysen ser på både det udbytte, de enkelte deltagere får af at synge og spille sammen med andre i etablerede sammenhænge, og hvordan det gavner lokalsamfundet.

Mange amatørgrupper

England har en stærk tradition med en levende amatørmusikscene med kor, klassiske orkestre, brassbands med mere. Der findes omkring 12.000 amatørgrupper/kor med flere end 1,6 mio. aktive medlemmer. Ude omkring i lokalsamfundene spiller disse mange musikalske aktiviteter en stor rolle, viser Stephanie Pitts forskning.

Skaber samhørighed

Stephanie Pitts forklarede, at amatørmusikken bidrager positivt til det omliggende samfund på flere måder:

- Amatørmusikgrupper befinder sig midt i lokalsamfundet, de øver, giver koncerter og skaber aktivitet og samhørighed.
- De kan støttes af eller generere indkomst til lokale virksomheder.
- De er med til at opmuntre den næste generation af musikere og publikum og kan have en uddannelsesmæssig betydning for børn og unge.
- De er med til at skabe forbindelser på tværs og kan have positiv effekt på velgørhedsarbejde i lokalsamfundet.

Stephanie Pitts, professor ved Department of Music, University of Sheffield i England

Hvorfor er man med i en amatørgruppe? Ifølge de adspurgte i undersøgelsen er det blandt andet det at bruge sin musikalske kunnen og lære mere, at gå efter musikalske mål, det sociale aspekt med nye venskaber og velvære.

Under pres

Ifølge analysen følger de fleste amatørgrupper et mønster med ugentlig øvelse og koncerter cirka tre gange om året.

Der er dog tegn på, at mange lokale musikgrupper er under pres. Økonomiske nedskæringer er en del af problemet, og mange af de adspurgte i undersøgelsen er bekymrede for, om de fortsat har råd til at være medlemmer af kor og orkestre. Faldende medlemstal viser sig mange steder, og det er ifølge Stephanie Pitts overvejende den ældre del af befolkningen, der er medlemmer af amatørgrupperne.

Grundlæggende ser Stephanie Pitts en række udfordringer for amatørmusikkens fremtid: Musikundervisningen bliver marginaliseret

i skolen, det er svært at trække unge til amatørgrupperne, færre publikummer til klassiske koncerter og manglende offentlige tilskud og opbakning til kunst og kultur.

Yderligere forskning på vej

Den aktuelle analyse bliver ifølge Stephanie Pitts fulgt op af casestudier, der mere detaljeret vil se på udvalgte amatørgrupper, hvordan de fungerer, deres lokale forankring og engagement. Formålet er at få endnu mere materiale og flere data på, hvordan amatørmusikken har indflydelse på og bidrager til et lokalt samfund.

Om Stephanie Pitts:

Professor ved Department of Music, The University of Sheffield i England. Arbejder især med forskning inden for musikudøvelse, publikumsoplevelse og musikundervisning og undersøger området mellem socialpsykologi, musik og musikundervisning.

Man skal kæmpe for det og øve sig

Carina Christiansen er med i koret Læderhalsene, og Morten Sverdrup spiller bratsch i Publikumsorkestret. De to amatørmusikere er ikke i tvivl: Det hårde arbejde med at øve og blive bedre giver belønning i form af musikalske oplevelser, fællesskab, skærpet fokus og glæden ved at stå foran et publikum.

Morten Sverdrup og Carina Christiansen på konferencen

Til daglig er Carina Christiansen børnehaveklasselærer. I fritiden er det showkoret Læderhalsene, der fylder – både med ugentlige prøver og jævnlige koncerter som regel i weekenden.

”Læderhalsene er et stort kor med orkester, der fylder den max af. Jeg har været med siden 2007 og kom ind i koret via en audition. Det er jeg mega stolt over. Jeg har sunget i kor tidligere og har haft musikken med mig, siden jeg var helt lille. Jeg har aldrig haft ambitioner om at blive popstjerne, men med læderhalsene har jeg mulighed for at udfolde mig musikalsk ved koncerter foran et publikum – og så kan jeg gå hjem og være helt almindelig bagefter,” fortalte Carina Christiansen på konferencen, da hun og Morten Sverdrup blev live-intervjuet af Susan Fazakerley fra AKKS.

Med i stort orkester

Morten Sverdrup arbejder som statistiker på Frederiksberg Hospital. I fritiden spiller han bratsch i Publikumsorkestret – et symfoniorkester med omkring 150 medlemmer oprettet under Det Kongelige Teater i 2015.

”Jeg startede ret sent som 43-årig med at spille cello. Jeg skiftede til bratsch, da der var mulighed for at komme med i Publikumsorkestret, som manglede bratschister. Jeg ville gerne indgå i fællesskabet i orkestret, som er meget rummeligt, og som går på tværs af alder. Den yngste er 10, og den ældste er over 80 år. At spille bratsch og spille i orkestret er en dimension i livet, jeg er rigtig glad for at have fået mulighed for at udfolde.”

"En af grundene til, at jeg startede med at spille, var for at få glæden ved at indgå i relationer ud over den værdi, man får ved selve musikken. I Publikumsorkestret er jeg en del af både orkestrets store fællesskab og det fællesskab, der er i de enkelte sociale relationer – for eksempel i bratschgruppen."

Ikke give op

Det kan i en travl hverdag knibe med tiden indimellem for både Carina Christiansen og Morten Sverdrup.

Morten Sverdrup: "Jeg må springe over nogle prøver indimellem, og det er der ikke noget at gøre ved. Det handler først og fremmest om at prioritere, om at bide tænderne sammen og blive ved med at øve. For det er virkelig svært at spille bratsch. Det går da også ad helvede til nogle gange, men

jeg har udviklet strategier for, hvordan jeg skal blive ved og ikke give op. Jeg får jo mange positive ting ud af det. Jeg træner fokus og koncentration, og musikalsk arbejder jeg meget med intonation. De ugentlige prøver i orkestret er det, der driver det. Og også koncerterne, og vi er ude cirka seks gange årligt."

Carina Christiansen: "Man skal kæmpe for det og øve. Jeg kan godt være fuldstændig bombet efter en arbejdsdag med alle ungerne i børnehaveklassen. Og tænke, århh, om to timer skal jeg til korprøve, jeg orker det ikke. Men jeg får altid taget mig sammen og kommer af sted. Belønningen kommer jo, når vi er ude at spille. Læderhalsene er tit ude at spille til fødselsdage og fester, og vi ved, at vi skal præstere, når vi er ude. Personligt kan jeg godt lide den synergi, der er mellem publikum og os. Der er fedt at øve op til noget, som folk tager godt imod."

KOL-KORET GREVE

KOL-Koret i Greve gav koncert i forbindelse med AKKS' konference. Især korets udgaver af "Lyse nætter" (Alberte Winding/ Aske Bentzon) samt "Under stjernerne på himlen" (Keld Heck/Tommy Seebach) tog keglere. KOL-Koret består af 60 sangere, der alle lider af lungesygdommen KOL. Koret synger hver anden uge, og det at synge har mærkbar positiv virkning for sangerne. Koret har tilknyttet en sundhedskonsulent, og målinger har vist, at iltindholdet i blodet hos sangerne stiger efter en korprøve. Dirigent Ulrik Skat Sørensen fortæller, at tendensen er, at tallet er jævnt stigende, jo mere man synger, og at det er vigtigt at holde formkurven. KOL-Koret har eksisteret i fem år.

Livlige samtaler i arbejdsgrupper

AKKS' konference 2018 blev rundet af med tre workshops, hvor deltagerne havde lejlighed til at vende dagens input og diskutere forskning, musikpædagogik og amatørmusikkens udfordringer.

Overskriften til de tre workshops/arbejdsgrupper, der havde en times tid til samtale og ideudveksling, lød: "Hvad mangler der forskning om" og "Hvad kan vi bruge forskningen i amatørmusikken til"? Grupperne kom i debatten og diskussionen rundt om en del mere end forskningen, blandt andet spørgsmålet om politikernes opmærksomhed på amatørmusikken.

Vi skal fortælle om musikkens potentiale

1.

Lau Michelsen, formand for Dansk Sangerforbund, samlede trådene fra Gruppe 1 og sagde blandt andet: "Vi skal blive bedre til at fortælle og forklare de bevilgende myndigheder, hvad forskningen har bragt os. Der findes ufatteligt mange gode forskningsresultater, vi kan lægge på bordet. Denne konference er jo fantastisk god, fordi vi møder hinanden. Vi skal have alle de gode linjer koblet sammen, bruge de rigtige argumenter og hinandens resultater for at komme ind bag kulisserne og fortælle politikerne om musikkens potentiale."

Forskning og projekter skal gribes derude

2.

Noa Szilas, studerende ved Musikvidenskab, Københavns Universitet, var talsmand for Gruppe 2: "Vi har en masse forskning og en masse resultater, der handler om musik. Det kommer ud, det bliver præsenteret, men der er bare ikke nogen, der griber bolden derude. Vores store problem er: Hvordan får vi alt den gode viden, vi har, ud som inspiration i samfundet? Hvordan får vi gjort det endnu tydeligere, at musik, musikundervisning og musikudøvelse er godt for vores samfund – nationalt og lokalt. Vi diskuterede også den musikpædagogiske indsats i skolen, og der var et ønske om, at amatørmusikere organiserer sig endnu mere centralt, så politikerne ikke er i tvivl om, hvem de skal have fat i, når det gælder amatørmusikken."

Musikpædagogikken i centrum

3.

Villy Dall, formand for AKKS, var talsmand for Gruppe 3: "Det var i høj grad musikpædagogikken, der var overskriften på det, vi talte om i vores gruppe. Herunder at der er behov for musikpædagogisk forskning, som viser, at musikere ikke nødvendigvis er pædagoger. Vi talte om det musikpædagogiske som en mulig obligatorisk del af musikuddannelserne og om musiklinjen på læreruddannelsen – er den for dårlig i øjeblikket? Der blev henvist til Anne Bamford's undersøgelse "The Ildsjæl in the Classroom" fra 2006 som eksempel på forskning i det musikpædagogiske område herhjemme. Der var desuden en række andre input – blandt andet et ønske om at se forskningsmæssigt på, hvorfor det lykkes for nogle dirigenter og ikke for andre at arbejde med amatører samt muligheden for at blande amatører og professionelle orkestre og kor."

VOXPOPS: HVAD FIK DU UD AF DAGEN?

Bjarne Nielsen, skoleleder, Musisk Oplysnings Forbund Nordjylland:

»Forskningen om musikkens indvirkning på sundhed og velbefindende var velkendt for mig. Da det nu var en konference i regi af AKKS, havde jeg håbet på noget lidt mere brugbart. Dog var oplægget fra britiske Stephanie Pitts nyt for mig.

Det med at se på den lokale sammenhæng og synligheden i lokalområdet kan vi lære noget af. Et orkester eller kor skal være synlige i lokalområdet og skal ud at optræde for et publikum. Jeg har et eksempel fra Aalborg med et orkester bestående fortrinsvis af pensionister. De sender almindelige breve ud til deres medlemsliste forud for en koncert. Det er dyrt i porto. Men det betyder, at når de spiller forårskoncert, sidder der 200 tilhørere. Det er der ingen andre orkestre, der kan præstere, og de får en stor kontaktflade.

En anden ting: På konferencen foreslog jeg konkret, at man bør forske i eller undersøge, hvad der gør, at nogle dirigenter og orkesterledere kan få det til at fungere med at undervise og lede amatørkor- og orkestre, og at andre ikke kan? For de fleste amatørudøvere handler det ikke udelukkende om musikken, men også om gode rammer og samvær.«

Heidi Kudahl, udviklingschef, Sangens Hus:

»Der er rigtig meget fokus på musik og sundhed. Men der er også et stort behov for at kigge på det sociologiske aspekt i forbindelse med sang og musik. De målbare sundhedsmæssige effekter er en vigtig del af historien, men det er kun noget af historien. Vi, der elsker at synge, gør meget ud af at understrege, at det er en god måde at skabe fællesskaber på. Men det er også vigtigt at kigge på spejlbilledet: Hvis man synes, at man af en eller anden grund ikke kan være med til at synge, kan det være ekskluderende.

For eksempel hvis man kommer her til landet og ikke kender nogle af de sange, vi synger. Eller barnet, der er til en begravelse og ikke kender "Dejlig er jorden". Det er interessant at se på, hvordan vi åbner vores fællesskaber på den rigtige måde. En anden ting er, at der er en fantastisk god energi her på konferencen. Meget livsbekræftende. Jeg sidder ofte med i forskellige forsamlinger, hvor det er de professionelle, det handler om. I de fora kan der være en større bekymring. Forskningen underbygger jo også dette, nemlig at man ikke er så bekymret, når man arbejder med musikken af glæde og ikke har sit levebrød via musikken eller har sin personlige identitet på spil.«

VOXPOPS: HVAD FIK DU UD AF DAGEN?

Mogens Gammel Pedersen, formand for Kulturelt Samråd i Køge:

»Overordnet var det en god konference med mange ideer til, hvad vi kan sætte i gang inden for amatørmusikken. Der var gode oplæg. Specielt oplægget med svenske Töres Theorell.

Også diskussionerne i workshopgrupperne var givende. De viser jo tydeligt, hvor forskellige vi egentlig er på amatørmusikkens område. Jeg kan tage mange ideer fra i dag med til Kulturelt Samråd til projekter, vi kan sætte i gang. Vores kulturelle samråd er ikke som flere andre. Mange steder uddeler et kulturelt samråd kommunens kulturpenge. Det gør vi ikke. Vi - de forskellige kulturforeninger under samrådet - får omvendt midler fra kommunen til at sætte projekter i gang for.

Oplægget fra Stephanie Pitts kan jeg bestemt bruge. Jeg kender det lidt, for englænderne var med i nogle EU-projekter, som vi har været med i via vores landssammenslutning Kulturelle Samråd i Danmark. Når man ser, hvordan man i England organiserer sig, er det på en anden måde end herhjemme. I England er det meget statslige styrelser, der står for organiseringen. I Danmark er det jo ofte sådan, at hvis vi synes, der er noget, vi vil, så gør vi det bare. Eller laver en forening.«

Pia Sverdrup-Jensen, bestyrelsesmedlem i Dansk Amatør Orkester Samvirke:

»Jeg kan i den grad tage noget med hjem i dag. Der var mange gode indslag og oplæg, og også debatterne var brugbare. Meget af det, vi debatterede, kender vi til bevidstløshed. Men noget af det vigtige er jo, hvordan vi får resultaterne af den nye forskning ud i verden. Det handler ikke mindst om organisering. Jeg har spillet i orkestret Amatorsymfonikerne, siden jeg var 18 år, så jeg kender en del til musiklivet. Der er utrolig mange orkestre, kor og så videre. Det er vanskeligt at få dem samlet til den helhed, vi gerne skulle have. Hvis der var et øget samarbejde, var vi jo mange, der kunne råbe op om musiklivet. Et eksempel: Jeg var til DFS' (Dansk Folkeoplysnings Samråd) konference om sundhed sidste år, og det var idræt, idræt og idræt, der var sundt. Der var intet om musik. Dér bør vi have den store organisation, der kan fortælle, hvor godt det er med musikudfoldelse i forhold til sundhed.

En ting, jeg kan tage med mig hjem i dag er inspiration i forhold til etniske kvinder. Jeg er medlem af Dansk-Syrisk Kulturforening i Rudersdal, og der har vi netop talt om, at vi skulle tage et nyt initiativ, der skal handle om musikudøvelse. Mange etniske kvinder vil gerne lytte til klassisk musik og også gerne spille selv.«

VOXPOPS: HVAD FIK DU UD AF DAGEN?

Noa Szilas, studerende på Musikvidenskab, Københavns Universitet:

»Jeg er ved at skrive speciale og har medvirket i et forskningsprojekt i foråret sammen med en lektor på DPU, Danmarks Pædagogiske Universitet.

Et forskningsprojekt der undersøger, hvilken værdi musikudøvelse skaber for børn. Man har talt meget om transfer-effekter (sideeffekter via musikken), og det vil man gerne lidt udover og prøve at overbevise politikerne om, at musik i sig selv er et gode.

Mit formål med at deltage på konferencen i dag er at sondere terrænet. Jeg kan have nogle ideer, og så er det godt at høre om, at det eller det forskningsprojekt allerede er i gang eller er gennemført. Og bare det at finde ud af, hvilke amatørmusikorganisationer, der findes, er brugbart for mig. Det giver mig input til mit speciale. Det gælder også forskeroplæggene i dag - for eksempel Stephanie Pitts' undersøgelse om amatørmusikkens rolle i lokalsamfundet.

I det forskningsprojekt, jeg har været med til, har vi undersøgt elever fra første til tredje klasse. En skole er jo også et lokalsamfund. En konference som i dag giver mig gode netværksforbindelser, ikke mindst i forhold til de forskere, der er med her.«

OM AKKS:

Amatørernes Kunst & Kultur Samråd (AKKS) består af 19 organisationer, der på amatørniveau arbejder inden for musik, sang, foto og dans.

De har alle som mål at fremme den aktive deltagelse i den udøvende kunst og er baseret på det frivillige engagement og foreningsformen.

Tilsammen repræsenterer organisationerne i samrådet omkring 80.000 tusinde aktive amatører, hvoraf halvdelen er børn og unge.

AKKS' primære fokus er at sikre rammerne for, at alle mennesker får mulighed for at udtrykke sig gennem kunst og kultur.

www.akks.dk

TAK TIL:

**STATENS
KUNSTFOND**

**TUBØRG
FONDET**

for tilskud til gennemførelsen af konferencen **"Musik hele livet?"**

Kolofon:

Udgivet af AKKS, Amatørernes Kunst & Kultur Samråd.

Ansvarshavende redaktør: Susan Fazakerley, AKKS

Indhold, webmagasin: Journalist Martin Blom Hansen

Grafisk arbejde: Beth Grafik

www.akks.dk

MUSIK HELE LIVET